

A Duna útja Marchfelden át

A száraz zöldségtermesztő vidékre csatornán érkezik a víz – Mikulov túlméretezett duzzasztótavai – Irene Brickner

Gänsersdorf/Mikulov – Marchfelden, Kelet-Ausztria elsőszámú zöldségtermesztő vidékén igazi pannon klíma uralkodik: forró és száraz. Erretájt bizony megtörténhet, hogy a meleg évszakban megcsappan a talajvíz szintje, magyarázza Wolfgang Neudorfer, a Marchfeldkanal GesmbH ügyvezetője.

Olyankor – így Neudorfer – mind a zöldségtermesztőknek, mind az Eskimo/Iglo mélyfagyasztócégnak, mind a nagy cukorgyárnak a csatorna vizéből kell merítenie. A száz kilométer hosszú csatorna 1992 óta szállítja Marchfeldnek a Duna vizét. „Évente 18 millió köbméter vizet terelünk át” – folytatja az ügyvezető a tájékoztatást.

A Duna vizét két formában hasznosítják a csatorna mentén. A nem mindig száz százalékosan kék H₂O-t három helyen „szivárogtatják el” – azaz szűrik meg – a háztartások számára. A gazdák viszont közvetlenül a mesterséges vízfolyásból kapják az utánpótlást, s e vízfolyás valójában két csatornából és két természetes vízből tevődik össze – ezek partjai pedig kedvelt szabadidős és kerékpáros találkozóhellyé váltak az utóbbi évek során.

Kisebb mértékben, de ugyanez igaz egy másik, hatvan kilométerrel északabbra létesített mesterséges vízre is. A Marchfeld-csatornától eltérően azonban Nove Mlyny három duzzasztótava – amely a csehországi Mikulov közelében töri meg a Thaya folyását – a túlméretezettség rossz hírében áll.

A tervgazdálkodás idején, a hatvanas években tervezték őket, s a felgyülemlt víz eredetileg a virágzó mezőgazdaságot kívánta szolgálni. A felvirágzás azonban elmaradt. A régióban napjainkban fellendülő szőlészet pedig a rendelkezésre álló vízmennyiségnek csupán a töredékét igényli.

Nove Mlyny legnagyobbik, 19 hektáros tava 1990-re készült el, s a kritikát ekkor már nem lehetett elhallgattatni. Még Vaclav Havel is ellenezte az építkezést, amelynek a kedvéért egy egész falvat kiürítettek – templomtornya ma magányosan áll egy szigeten. Az utóbbi években, mondja Alexander Zinke környezeti tanácsadó, a duzzasztótó egykori ellenzőinek aktivistája, az építkezés ökológiai következményei állnak a bíráló középontjában – „ám a helyreállításához hiányzik a pénz”.